

Titanenwerk zonder weerga

Jan Fabre verbluft met marathonvoorstelling 'Mount Olympus'

29-06-15, 00.00u

LEES LATER

Een marathonvoorstelling van 24 uur. En op het einde zit de zaal nog net zo stampvol als bij het begin. Laaiend enthousiast om Jan Fabres Mount Olympus. Pieter T'Jonck

Klassiek theater eist eenheid van plaats en tijd: de handeling moet zich op één plaats, en binnen een etmaal afspelen. Maar je moet wel Jan Fabre heten om dat letterlijk te nemen. Mount Olympus/To Glorify The Cult of Tragedy duurt echt 24 uur, zonder onderbrekingen. Een uit de hand gelopen stunt? Een conceptuele vondst? Toch niet. In 1982 brak Fabre door met een stuk dat acht uur, een werkdag lang dus, duurde. 33 jaar later laat hij in Mount Olympus dag en nacht vervloeien. Vandaar: 24 uur. Samen met auteur Jeroen Olyslaegers en componist Dag Taeldeman doorwoelt hij de Griekse tragedies. Die zijn immers het moment bij uitstek waarop de westerse wereld zijn eigen demonen in de ogen durfde kijken. Hier spat de rede voortdurend uiteen in gruwelijk bloedvergieten en extreme passies. Fabre koos vooral voor de vrouwelijke heldinnen: Medea, Elektra, Iokaste, Klythaimnestra, Antigone, Phaedra, Cassandra... Mannen als Pentheus, Jason, Kreoon of zelfs Oidipous steken er bleek tegen af. Zijn gids bij die verkenning is Dionysos, de god van de roes. Hij is het buitenbeentje in het Griekse Pantheon: hij staat voor een cultus van excessen, waanzin en geweld. Euripides vertelt in De bachanten hoe slecht het met mensen vergaat die zich tegen zijn macht en gezag willen verzetten.

Historisch

Met een verwijzing naar dat stuk opent Mount Olympus. Dionysos verschijnt hier als een dubbelfiguur: een moddervette Andrew Van Ostade (die je kunt kennen van School is Cool) en een knettergekke Barbara De Coninck hitsen spelers en publiek op om zich te laten gaan. Een saaie uitbeelding van mythes en verhalen wordt dit inderdaad nooit. Je hoeft de

verhalen zelfs niet te kennen om te begrijpen wat die Griekse vrouwen bezielde. Fabre beperkt zich hier immers tot de allereenvoudigste middelen: hij heeft genoeg aan 8 tafels, 33 lampen, wat attributen en vooral, een hoop oude lakens om de verhalen op te roepen. Het lijkt kinderlijk eenvoudig (al vraagt net die eenvoud veel vernuft, natuurlijk). Maar zijn echte wapen zijn de performers. Die lijken zelf bezeten van de krachten die ze oproepen als ze zich wentelen in bloed en tranen of zich uitputten in frustrerende oefeningen. Wie ooit voorstellingen van Fabre zag, herkent dit wel. Hij dringt zijn spelers zo in het nauw dat ze niet langer hun beschaafde zelf kunnen blijven en moeten 'springen'. Dat maakt hun emotie en passie ook hier zo springlevend dat je er meestal nauwelijks uitleg bij hoeft. Je zou deze Mount Olympus zelfs als de samenvatting kunnen beschouwen van alles wat Fabre ooit op het podium heeft gedaan, maar dat zou de precisie en kracht van net dit stuk niet genoeg eer aandoen. Dit monsterproject met zo'n dertig spelers vroeg meer dan een jaar repetities. Fabre verzamelde vier generaties spelers en een paar nieuwkomers zoals Van Ostade, om zich heen. Daarmee is dit stuk ook een ode aan de groep en de performer als de echte motor van het theater. Maar daarnaast is dit absolute meesterwerk nog veel meer. Het is een experiment met tijd: de extreme duur is de katalysator die alle betekenissen laat schuiven en glijden, tot alle kommer en kwel omslaat in een orgastische apotheose, te mooi om hier te verklappen. Het is ook bijtende maatschappijkritiek, een forse dosis kunstgeschiedenis, onorthodoxe psychoanalyse, politieke satire en nog veel meer. Met een bevrijdende schaterlach als kers op de taart. Zonder meer historisch.